

5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 6 ncı Maddesi ile Bu Kanuna 1425 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 6 ncı Maddenin Değiştirilmesine ve Ayrıca 2 Ek ve 1 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu (M. Meclisi : 1/421; C. Senatosu : 1/443)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 279'a 1 nci ek)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3907*

21 . 5 . 1976

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 20 . 5 . 1976 tarihli 103 ncü Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 6 ncı maddesi ile bu Kanuna 1425 sayılı Kanunla eklenen ek 6 ncı maddenin değiştirilmesine ve ayrıca 2 ek ve 1 geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Kemal Güven
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 8 . 3 . 1976 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 6, 8, 13, 15, 20. 4; 18, 20 . 5 . 1976 tarihli 85, 87, 88, 90, 91, 102 ve 103 ncü birleşimlerinde öncelikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 279'a 1 nci ek)

Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Karar No. : 25
Esas No. : 1/443*

21 . 5 . 1976

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 20 Mayıs 1976 tarihli 103 ncü Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 6 ncı maddesi ile bu Kanuna 1425 sayılı Kanunla Eklenen Ek 6 ncı Maddenin Değiştirilmesine ve Ayrıca 2 Ek ve 1 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 21 Mayıs 1976 tarihli ve 3907 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, sayısı yüz binleri bulan memur ve emeklilerimizin büyük bir hassasiyet ile takip ettikleri ve en kısa zamanda kanunlaşması için istekte buldukları keyfiyeti gözetilmiş ve Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 28 nci maddesi uyarınca Komisyon Başkanlığı tarafından Komisyon -ivedi-

olarak toplantıya çağrılmış ve 21 Mayıs 1976 tarihli Birleşimde Maliye Bakanlığı temsilcileri ile Emekli Sandığı temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olunmuştur.

I - Millet Meclisi metni, Emekli Sandığı Kanununda gerekli değişikliklerin yapılması ile :

a) Devlet Memurları Kanununun mali hükümlerinin yürürlüğe girdiği 1970 yılı Aralık ayından önce emekli olanlara da, Devlet Memurları Kanunu ile getirilen ve Emekli Sandığı Kanununa da yansıyan - ileri - hükümlerin uygulanabilmesini,

b) Emekli, âdi malullük, vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için, aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığı baz kabul edilerek - 30 aylık tutarında - emekli ikramiyesi verilebilmesini,

c) Emekli Sandığı idari teşkilâtının üst yönetiminin, zamanın ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenebilmesini,

d) İntibak işlemlerinin en kısa zamanda ve en sağlıklı biçimde yapılabilmesi için gerekli - idari tedbir - lere imkân sağlanabilmesini,

Öngörmektedir.

Millet Meclisi metni 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 1425 sayılı Kanunla eklenen Ek 6 ncı Maddenin Değiştirilmesine, Bu Kanuna 4 Ek ve 1 Geçici Madde Eklenmesine dair Kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer'in, Kocaeli Milletvekili Sedat Akay'ın, Konya Milletvekili Şener Battal'ın, Gaziantep Milletvekili Orhan Tokuz'un, Kocaeli Milletvekili Sedat Akay ve üçü arkadaşının, İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Kars Milletvekili Rasim Bozkurt'un, Rize Milletvekili Osman Yılmaz Karaosmanoğlu'nun, İçel Milletvekili Süleyman Şimşek ve 28 arkadaşının, Sakarya Milletvekili Kenan Durukan ile Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanı Seçilen Üyesi Halil Tunç'un ve Kütahya Milletvekili İlhan Ersoy ve on arkadaşının aynı Kanunu değiştiren kanun tekliflerinin birleştirilerek görüşülmesi sonucunda tanzim ve kabul olunmuştur.

Millet Meclisi metni, sosyal güvenlik kurumlarının ilgililere tanıdığı haklar arasında - paralellik - sağlayıcı ve getirdiği - ileri - hükümler ile Emekli Sandığı Kanununa tabi kişilerin şartlarını - ferahlatıcı - mahiyeti gözetilmek sureti ile Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

Komisyonumuzdaki görüşmeler sırasında, Hükümet temsilcileri, metnin kanuniyet kazanması halinde - iştirakçilerin aylık derecelerine göre tahmini dağılımı - nı şöylece ifade etmişlerdir.

Derece	Adet
1	18 320
2	13 636
3	20 221
4	26 637
5	30 550
6	46 985
7	68 082
8	98 132
9	101 258
10	105 880
11	138 588
12	106 836
13	42 209
14	50 303
15	32 358
Toplam	900 000

Komisyonomuzdaki görüşmeler sırasında Hükümet temsilcileri, metnin kanuniyet kazanması halinde 1 Mart 1974 tarihinden geçerli olmak üzere ve yıllar itibari ile - parasal dağılımı - nı şöylece ifade etmişlerdir.

A) 1 Mart 1974 - 31 Aralık 1974 tarihleri arasında :	712 338 731 lira
B) 1975 yılı için :	1 000 000 000 lira
C) 1976 yılı için :	5 000 000 000 lira
Toplam :	6 712 338 731 lira

II - Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri, Komisyonomuzca da aynen kabul edilmiştir.

Madde 1. — Komisyonomuzca da aynen kabul edilen çerçeve 1 nci madde metnindeki 6 ncı maddenin görüşmeleri sırasında, madde hükmünü, işbu tasarının getirilişine esas gerekçe olarak kabul edilen - sosyal güvenlik kurumları arasında ilgililere sağlanan haklar yönünden paralellik ve denge kurulması yolundaki ilkenin ihmal edildiği - ve böylece de, bir benzerlik içindeki, - işçi kıdem tazminatları - ile - memur emeklilik ikramiyeleri - arasında bir - adaletsiz düzenleme - yarattığı görüşü, ileri sürülmüştür.

Komisyonomuz çoğunluğu, bu görüşün, - ilgili kanun metnlerinde yer alan ve uygulama ile de tartışmasız bir biçimde ortaya çıkan gerçeklere uygun olmadığını - aksine madde hükmünün, - işçiler - ile - memurlar - arasında, işçi kıdem tazminatı - ve - memur emeklilik ikramiyesi - ödemelerindeki - eşitsizliği giderici - ve bir - denge sağlayıcı - olduğunu tespit etmiş ve Komisyon müzakerelerinde hazır bulunan Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü ile Emekli Sandığı Genel Müdürü de, tatbikatçılar olarak bu tespiti teyit ve tekrar etmişlerdir.

Yapılan araştırmalar göstermiştir ki,

İş Kanununun - işçi kıdem tazminatı - na ilişkin 14 ncü maddesinin 4 Temmuz 1975 tarihli ve 1927 sayılı Kanun ile değişik metni, işçi kıdem tazminatının miktarını :

«..... hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için 30 günlük ücret.....» şeklinde belirlemiştir.

İşbu tasarının Komisyonomuzda görüşüldüğü 21 Mayıs 1976 tarihi itibari ile ülkemizde, - işçi kıdem tazminatı - na hak kazanan bir işçinin - işçi kıdem tazminatı - olarak hak kazanabileceği miktar, - 270 000 liradır.

İşbu tasarının memurlar için öngördüğü - emeklilik ikramiyesi tutarı - ise - aylık bağlamaya esas tutarın 30 aylığının karşılığı - olarak bulunacak rakamdır.

Bu hükme göre - en yüksek devlet memuru - olarak çalışmakta iken - 30 yıllık bir hizmet döneminden sonra - emekli olarak - emeklilik ikramiyesi - ne hak kazanan - en yüksek devlet memuru - nun, - emeklilik ikramiyesi - olarak hak kazanabileceği miktar - 268 650 liradır.

İşçi kıdem tazminatının tutarı olan - 270 000 lira ile memur emeklilik ikramiyesinin tutarı olan 268 650 lira arasındaki fark ise sadece - 1 350 liradır.

İki farklı statü esaslarında hizmet veren kişilerin yararlanacakları - sosyal güvenlik hakları - arasında, Komisyonomuzca kabul edilen hüküm ile kurulan - paralellik ve dengeden daha - ileri ve adaletli - bir düzenlemenin - zorluğu - ve hatta - imkânsızlığı - ile karşılaşmış ve bu durum, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü ile Emekli Sandığı Genel Müdürü tarafından da, uygulama gerçekleri belirtilerek teyid ve tekrar edilmiş ve Komisyonomuz, kabul ettiği düzenlemenin - paralelliği ve dengeyi - sağladığı ve - adaleti - gerçekleştirdiği, sonucunda birleşmiştir.

Komisyonomuzca da aynen kabul edilen çerçeve 1 nci madde metninde yer alan hüküm ve kavramların açıklığa kavuşturulmasına ilişkin olarak yürütülen görüşmelerde, madde metnindeki, «her tam fiilî hizmet yılı» hükmünün, - kesenek ödenmiş tüm hizmet süreleri - nin karşılığı olduğu ve - fiilî hizmet süreleri zamlarının -, - borçlanılan sürelerin -, - tamamlayıcı emeklilik keseneğine esas alınan sürelerin -, - resmî sektörde sigorta primi ödeyerek geçen sürelerin - ve - resmî sektörde geçip sigortaya gönderilen sürelerin - bu kapsamda, bulunduğu hususunun tespiti ve böylece Komisyon raporunda belirtilmesi, yararlı mütalaa olunmuştur.

Madde 4. — Komisyonomuzca da aynen kabul edilen 4 ncü maddenin görüşmelerinde, kanunun 1 nci maddesinin - 1 Mart 1974 - tarihinden geçerli olacağı yolundaki hükme açıklık getirilmek üzere görüşme-

ler yapılmış ve bu maddenin hükmü, Emekli Sandığı Kanununun 91 nci maddesi esaslarında değerlendirilerek, - emeklilik hakkının kazanılması - na imkân verecek ve bu statüye geçişi belgeleyecek - onayları (âmiri ita onayı) - 1 Mart 1974 gününde ve sonraki günlerde gerçekleşmiş olanlar ile statüleri kanunların hükümleri ile belirlenenlerin, 1 nci madde ile değiştirilmesi öngörülen 6 ncı madde ile getirilen haklardan yararlanabilecekleri hususunun, Komisyon raporunda bu açıklık içinde ifadesi uygun mütalaa olunmuştur.

III - Tasarının, sayıları yüz binler ile ifade edilebilecek - memurlar - ve - emekliler - tarafından, büyük bir hassasiyet ile takip edildiği ve anılanlarca - kanunlaşması - nın beklendiği keyfiyetini gözeterek, Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 28 nci maddesi uyarınca - ivedi - olarak toplanan ve görüşmelerini sonuçlandıran Komisyonumuz, aynı gerekçeler ile ve kanunlaşması halinde ilgililer yönünden sağlayacağı - yararlar - ı da mütalaa ederek, Genel Kurulda, görüşmeleri sonuçlanıncaya kadar - öncelik ve ivedilikle - görüşülmesi hususunda, istenide bulunulması hususunu da kararlaştırmıştır.

İşbu raporumuz, Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Ankara <i>Y. İt Köker</i>	Başkanvekili Cumhurbaşkanınca S. Ü. Selâhaddin Babüroğlu Toplantıda bulunamadı.	Sözcü Zonguldak <i>Ahmet Demir Yüce</i>
Kâtip Balıkesir <i>Raif Eriş</i>	Aydın Halil Goral Toplantıda bulunamadı.	Cumhurbaşkanınca S. Ü. <i>Zeyyat Baykara</i>
Cumhurbaşkanınca S. Ü. Fethi Çelikbaş Toplantıda bulunamadı.	Erzincan <i>Niyazi Ünsal</i>	Gaziantep <i>İ. Tevfik Kutlar</i>
Gümüşhane <i>Ö. Naci Bozkurt</i>	Kahraman Maraş <i>Adnan Karaküçük</i>	Kars <i>Y. Ziya Ayrım</i>
Kütahya <i>Ahmet Özmmucu</i>	Tabii Üye Haydar Tunçkanat Toplantıda bulunamadı.	Trabzon Karşıyım <i>Hasan Güven</i>

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 6 ncı Maddesi ile Bu Kanuna 1425 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 6 ncı Maddenin Değiştirilmesine ve Ayrıca 2 Ek ve 1 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 8 . 7 . 1971 gün ve 1425 sayılı Kanunla eklenen ek 6 ncı madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek madde 6. — Emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan; asker, sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için, ek 4 ncü maddeye göre hesap edilecek aylık bağlamaya esas tutarların bir aylığı emekli ikramiyesi olarak verilir.

Verilecek emekli ikramiyesinin hesabında, 30 fiili hizmet yılından fazla süreler nazara alınmaz.

Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmadan veyahut toptan ödeme yapılmadan ölen iştirakçiler için yukarıdaki esaslara göre hesaplanacak ikramiyenin tamamı, aylığa veya toptan ödemeye hak kazanan dul ve yetimlere 5434 sayılı Kanunun 68 nci maddesinde gösterilen hisseleriyle orantılı olarak ödenir.

Emekli ikramiyesini aldıktan sonra yeniden iştirakçi durumuna girenlerin tekrar emekliye ayrılmasında, yalnız sonradan geçen hizmetlerine karşılık yukarıdaki esaslara göre emekli ikramiyesi ödenir.

Şu kadar ki, evvelce verilmiş olan ikramiye ile sonradan geçen hizmetler için ayrıca tahakkuk ettirilecek ikramiyenin hesabına esas alınan fiili hizmet süreleri toplamı 30 yıldan fazla olamaz ve evvelce 30 hizmet yılı için emekli ikramiyesi ödenmiş olanlara hiçbir şekilde ikramiye farkı ödenmez.

5434 sayılı Kanunun 88 nci maddesi kapsamına girenlerin emeklilik ikramiyeleri hakkında da yukarıdaki hükümlere göre işlem yapılır.

Sandıkça tahakkuk ettirilecek emeklilik ikramiyelerini almadan ölenlerin ikramiyeleri, kanunî mirasçılara ödenir.

Bu madde gereğince ödenecek emeklilik ikramiyesi ödendikçe onayı veren kurumca, Sayıştay ve Danıştay Başkanlarının ise kendi kurumlarınca, yazı ile istenilmesi üzerine en çok iki ay içinde faturası karşılığında Sandığa ödenir.

Ölenlerin hak sahiplerine ödenecek emeklilik ikramiyesinin tahsili hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

MADDE 2. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 3 . 3 . 1954 tarihli ve 6311 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6. — Sandığın bir genel müdürü ile sayısı üçten az olmamak ve Bakanlar Kurulunca tespit edilmek üzere yeteri kadar genel müdür yardımcısı bulunur. 17 . 5 . 1938 tarih ve 3460 sayılı Kanunun 18 nci maddesi hükmü mahfuz kalmak şartıyla 4 ncü ve daha yukarı derecedeki memurlarla bunların aylıklarına muadil ücret alan hizmetliler genel müdürlüğün teklifi üzerine Müdürler Kurulu, bunların dışında kalanlar Genel Müdür tarafından tayin edilir.

MADDE 3. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki 2 ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — 27 . 7 . 1967 tarih ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi olmayan görevlerden 1 . 3 . 1970 tarihinden önce emekli, adi malul veya vazife malulü olanlara, ölenlerin dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar;

A) Görevlerinden ayrıldıkları tarihteki öğrenim durumlarına göre 657 sayılı Kanunun 1897 sayılı Kanunla değişik 36 ncı maddesinin ortak hükümleri kısmının (A) bölümündeki tabloda gösterilen hizmete giriş derece ve kademesi başlangıç alınmak,

B) Emekli aylığı bağlanmasına esas alınan fiili hizmetin (Fiili hizmet zammı, itibari hizmet süresi ve tamamlayıcı emeklilik keseneği tahakkuk ettirilen süreler hariç) her yılı için bir kademe ve her üç yılı için bir derece verilmek,

BÜTÇE VE PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 6 ncı Maddesi ile Bu Kanuna 1425 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 6 ncı Maddenin Değiştirilmesine ve Ayrıca 2 Ek ve 1 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Suretiyle öğrenim durumları itibarıyla 36 ncı maddede belirtilen yükselebilecekleri derece ve kademeleri geçmemek üzere bulunacak derece ve kademelerin emekli aylığı bağlanmasına esas aylıkları üzerinden ve 1 . 3 . 1975 tarihinden geçerli olarak yükseltilir.

Şu kadar ki, bu yükseltmeler sırasında;

- a) 657 sayılı Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 4 ncü maddesinin başlangıç ve tavan dereceleri ile ilgili hükümleri gözönünde tutulmak,
- b) Hizmete girdikleri tarihteki kazanılmış hak aylık dereceleri yukardaki hükümlere göre alınacak başlangıç derecesinden daha yukarı olan hallerde bu dereceler esas alınmak,
- c) Barem veya emeklilikte kazanılmış hak aylığının yükseltilmesinde sayılmış kademeler, derece ve kademenin tespitinde değerlendirilmek,
- d) Hazırlık kıtası ile okul dönemi dahil yedek subaylıkta (Muvazzaflık dışında geçen süreler de dahil) yedek subay öğretmenlikte, muvazzaf ve ihtiyat erlikte geçen süreler değerlendirilmede gözönünde bulundurulmak,

Suretiyle işlem yapılır.

Aynı süre ve aynı neden hiçbir şekilde mükerrer değerlendirilemez.

Yukardaki hükümlere göre bulunacak derece ve kademe, halen kazanılmış bulunan derece ve kademelerden aşağı olanların aylıkları, yüksek olan eski derece ve kademeleri üzerinden ödemeye devam edilir.

Yükseltme sonunda 1 nci derecenin 4 ncü kademesine gelinmesi ve son görev için ek gösterge verilmiş olması halinde ek göstergeler de gözönünde bulundurulmak suretiyle işlem yapılır.

Bu madde gereğince yapılacak yükseltmeler nedeniyle ikramiye farkı ve 1 . 3 . 1975 tarihine kadar geçen süre için aylık farkı ödenmez.

EK MADDE 2. — 657 sayılı Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik 36 ncı maddesinin ortak hükümler kısmının (A) bendindeki tabloda ve aynı kanunun ek geçici 4 ncü maddesinde yapılacak değişiklikler bu kanun kapsamına girenler hakkında da değişiklik tarihinden geçerli olmak üzere uygulanır.

MADDE 4. — 5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 3 . 7 . 1975 gün ve 1922 Sayılı Kanunun geçici maddesinde yer alan süre bu kanunla getirilen intibak hükümleri uygulanmak suretiyle yapılacak yükseltme işlemlerinin zamanında yetiştirilebilmesi için, bitiminden itibaren 1 yıl uzatılmıştır.

MADDE 5. — Bu Kanunun 1 nci maddesi 1 . 3 . 1974 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul ettiği Metin)

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

